

PS Paisie: Istoria a două lăcașuri de cult din inima Capitalei ocrotite de Sfântul Nicolae

Episcopul vicar patriarhal Paisie Sinaitul evocă istoria a două lăcașuri de cult bucureștene închinat Sfântului Nicolae, biserici care au legătură cu icoana făcătoare de minuni așezată spre cinstire în aceste zile la Catedrala Patriarhală.

Primul lăcaș a fost distrus de comuniști, iar al doilea translat între blocuri de locuințe, detaliază ierarhul într-un text transmis Basilica.ro.

Istoria a două lăcașuri din inima Capitalei ocrotite de Sfântul Nicolae

Icoana aceasta, a Sfântului Ierarh Nicolae, care se păstrează în patrimoniul Patriarhiei Române, este legată de două importante biserici din inima Capitalei:

1. Prima este Biserica Albă Postăvari, căreia i-a aparținut; era icoana hramului acelei biserici, care, din păcate, nu se mai păstrează, fiind demolată de regimul comunist în anul 1984, pentru eliberarea terenului în vederea construirii Casei Poporului, lucrări care au afectat întreaga zonă.

Biserica Albă Postăvari era situată pe amplasamentul actual al Pieței Constituției, în partea de sud a rondului de unde pornește Bd. Unirii.

Cu o vechime de mai bine de 400 de ani, biserica Albă Postăvari a fost cunoscută în vechime ca Mănăstirea Sfântul Nicolae din Pâlcov, așezată la poalele Dealului Lupeștilor (Spirei), într-o luncă a Dâmboviței.

Pentru prima dată, biserica a fost atestată documentar ca mănăstire de monahi într-un act de înzestrare al domnitorului Alexandru Aldea (1431-1436), fiul lui Mircea cel Bătrân, care o repară, întrucât biserica ajunsese „sărăcită și slăbită”.

Din alte hrisoave aflăm că la jumătatea secolului al XVI-lea, Mănăstirea Sfântul Nicolae din Pâlcov se găsea din nou în ruină. Jupâneasa Caplea din Stănești, soția postelnicului Stoica Ghiorma, care ctitorise și alte lăcașuri sfinte, repară biserica mănăstirii Sfântului Nicolae între anii 1558-1559. De asemenea, jupâneasa Caplea plătește lucrări de asanare a terenului din jurul mănăstirii, înzestreză biserica și o închină Mănăstirii Simonos Petras, de la Muntele Athos. După moartea ei,

Jupâneasa Caplea a fost înmormântată între zidurile așezământului, care între timp devenise cunoscut drept „mănăstirea Jupânesei Caplea”.

Instabilitatea politică a țării și vitregiile vremurilor au făcut ca mănăstirea să decadă din nou; călugării de la Sfântul Nicolae din Pâlcov au fost izgoniți, iar biserica a fost jefuită și distrusă. Abia în anul 1591 mănăstirea a fost refăcută, însă doar ca schit, păstrând totuși hramul „Sfântul Nicolae”.

În această biserică s-a rugat, conform legendei, tânărul Ban al Craiovei, viitorul Domnitor Mihai Viteazul, în drumul spre eșafodul de la Curtea Veche, unde urma să fie decapitat din porunca arbitrară a lui Alexandru al III-lea cel Rău (1592-1593).

Mihai, fiul vitreg al lui Pătrașcu Vodă cel Bun (1554-1557) fusese reținut din porunca lui Alexandru Vodă al III-lea, pe motiv că ar fi uneltit împotriva sa. Astfel, într-o iarnă deosebit de geroasă, undeva între anii 1589-1591, Mihai este dus spre locul în care trebuia să fie executat prin decapitare, piața Curții Domnești. Drumul spre piață trecea pe lângă Mănăstirea Sf. Nicolae din Pâlcov, cunoscută apoi ca Biserica Albă-Postăvari, de sub Dealul Lupeștilor, iar Mihai, cu permisiunea gărzilor, a intrat și s-a închinat la icoana Sfântului Ierarh Nicolae, făgăduind că, dacă va scăpa cu viață, v-a construi o mănăstire închinată Sfântului Nicolae, pe dealul din apropiere.

2. A doua biserică aflată în legătură directă cu această icoană a Sf. Nicolae făcătoare de minuni, este biserica Mănăstirii Mihai-Vodă, care a fost construită de Mihai după ce a scăpat în mod minunat de pedeapsa cu moartea.

Există două variante intrate în legendă cu privire la modul în care Mihai a scăpat de condamnarea lui Alexandru Vodă cel Rău. O variantă vorbește despre o garanție depusă de 12 boieri din Sfatul Țării, care girau astfel buna credință a banului Mihai, iar a doua variantă face referire la înfățișarea deosebit de impozantă tânărului domn Mihai, care l-a înfiorat pe călău, încât și-a aruncat securea, neputând duce execuția la bun sfârșit.

Salvat de la moarte, Mihai își ține promisiunea luată în fața lui Dumnezeu și construiește mănăstirea închinată Sfântului Ierarh Nicolae, care peste ani îi va purta numele, Mihai-Vodă.

Mănăstirea Mihai-Vodă a suferit mai multe transformări de-a lungul timpului, fiind descrisă în anul 1654 de către diaconul Paul din Alep, într-o călătorie în Țările Române, ca o construcție „splendidă, măreață, cu cele 3 cupole ale sale”.

De-a lungul istoriei, Mănăstirea Mihai-Vodă a îndeplinit mai multe funcții. Pentru

scurte perioade de timp, în casele ridicate în jurul mănăstirii de către Mihai Viteazul, au avut reședința domnitorii: Constantin Mavrocordat (1738), Alexandru Constantin Moruzzi (1793-1796), Alexandru Ipsilanti (1796-1797) și Grigorie al IV-lea Ghica (1822-1828). Între anii 1828-1829, în timpul războiului ruso-turc, casele domnești au fost transformate în spital.

După secularizarea averilor mănăstirești, Mănăstirea Mihai Vodă a devenit proprietate a statului. În anul 1864, după Unirea Principatelor Române, în timpul guvernului Nicolae Crețulescu, Arhivele reorganizate ale Statului, au fost mutate la Mănăstirea Mihai Vodă.

În anul 1935, în interiorul Mănăstirii Mihai Vodă au fost depozitate, la insistențele lui Nicolae Titulescu, 1455 de lăzi cu arhive, transportate ulterior la Moscova, împreună cu Tezaurul României. Începând cu anul 1920, odată cu înființarea „Ordinului Mihai Viteazul” de către Regele Ferdinand, Mănăstirea Mihai Vodă a fost transformată în sediul cavalerilor „Ordinului Mihai Viteazul”, devenind locul în care militarii depuneau Jurământul de credință, față de rege și țară.

Deși ansamblul Mănăstirii Mihai Vodă a fost considerat și în perioada comunistă unul dintre cele mai prețioase monumente ale Bucureștiului, un edificiu reprezentativ pentru arhitectura românească a secolului al XVI-lea, totuși, nu a scăpat de politica regimului de excludere a bisericilor din perimetrul vizual al noului Centru Civic din București, fiind propusă pentru demolare. Datorită protestelor și memoriilor Patriarhiei Române și ale unor intelectuali ai vremii biserica Mănăstirii Mihai Vodă și turnul clopotniței au putut fi salvate prin translare, operațiune coordonată de inginerul Eugeniu Iordăchescu, socotită la vremea respectivă o adevărată performanță, construcția fiind mutată pe o distanță de 289 m și coborâtă pe verticală cu 6, 2 m. Însă, toate clădirile și anexele incintei monahale, precum și zidul împrejmuitor au fost complet demolate. Biserica Mihai Vodă translată, se află acum pe strada Sapienței nr. 4, ascunsă în spatele unor blocuri.

Foto credit: Ziarul Lumina

basilica.ro